

*Інші книжки Фредеріка Бегбедера
українською мовою*

99 франків

Бесіди нащадка епохи

Життя без краю

Ідеаль, або На поміч, пардон

Кохання живе три роки

Простіть і відпустіть

Уна і Селінджер

Французький роман

Невдовзі у видавництві «Лабораторія»

Бібліотека Судного дня

Сповідь підстаркуватого гетеросексуала

*Спогади
неврівноваженого молодика*

Frédéric Beigbeder

Mémoires d'un jeune homme dérangé

Roman

La Table Ronde
Paris
2016

Фредерік Бегбедер

Спогади неврівноваженого молодика

Роман

Переклав із французької
Петро Таращук

Лабораторія
Київ
2023

УДК 821.133.1=82-31
Б37

Бегбедер Фредерік

Б37 Спогади неврівноваженого молодика / пер. з фр. Петро Тарашук. — К. :
Лабораторія, 2023. — 144 с.

ISBN 978-617-8203-95-5 (паперове видання) ISBN 978-617-8203-97-9 (аудіокнига)
ISBN 978-617-8203-96-2 (електронне видання)

Париж, нестримні дев'яності. Заможний француз Марк Марроньє живе швидко — веде колонку про вечірки і віддається насолодам життя всією душею і тілом. Його життя — карусель повсякденних спокус: бурхливий секс, перехресні стежки кокаїну, нірвана алкоголю. Це тривало би вічність, але вибух у книгарні і зустріч з Анною перевернули світ молодого колумніста. І раптом йому стало байдуже...

«Спогади неврівноваженого молодика» — скандальний дебют Фредеріка Бегбедера, що вже три десятиліття збудує фантазію читачів по всьому світу.

УДК 821.133.1=82-31

Перекладено за виданням: Frédéric Beigbeder. *Mémoires d'un jeune homme dérangé* (Paris: La Table Ronde, 2016; ISBN 978-2-7103-8151-8). Видавництво не відповідає за погляди авторів і не конче їх поділяє.

Літературна редакторка *Юлія Нестелеєва*. Коректорка *Клавдія Ставицька*. Верстальниця *Олена Білохвост*. Технічний редактор *Микола Климчук*. Художня редакторка *Тетяна Волошина*. Дизайн обкладинки *Олена Мишанська*. Маркетинг *Ірина Юрченко*. Завредакції *Віталій Тютюнник*. Випускова редакторка *Анна Весній*. Координаторка редакції *Марина Кичак*. Відповідальний за випуск *Антон Мартинов*. Дякуємо *Настасії Осідач* за люб'язну допомогу в роботі над цим виданням.

Підписано до друку 01.08.2023. Формат 70×100/32. Друк офсетний. Тираж 3000 прим.
Замовлення № 432/07. Надруковано в незламній Україні видавництвом «Лабораторія» на пп «Юнісофт», вул. Морозова, 13-б, м. Харків, Україна, 61036.
Свідоцтво ДК № 5747 від 06.11.2017. Термін придатності необмежений.

тов «Лабораторія», пр. Степана Бандери, 6, м. Київ, Україна, 04073,
тел. (097) 975-52-23, info@laboratoria.pro. Свідоцтво ДК № 7100 від 14.07.2020.
Висновок Держ. сан.-епідем. експертизи № 12.2-18-1/28536 від 17.12.2020.

Літературно-художнє видання

ISBN 978-617-8203-95-5 (паперове видання)
ISBN 978-617-8203-96-2 (електронне видання)
ISBN 978-617-8203-97-9 (аудіокнига)

Усі права застережено. All rights reserved
© Éditions de la Table Ronde, 1990.
Published by arrangement with Lester
Literary Agency & Associates
© Тарашук П. В., пер. з фр., 2023
© тов «Лабораторія», виключна ліцензія
на видання, оригінал-макет, 2023

Зміст

<i>Частина I</i>	
Скалозуби в штанах	11
<i>Частина II</i>	
Про потяги, які вирушають	59
<i>Частина III</i>	
Нікчемні раювання	75
<i>Частина IV</i>	
Тихі дні у Нейї	103
<i>Частина V</i>	
Про Південь одним словом	127

*Присвячую Діані тонкостанній,
що живе в Моссані*

Чергування радощів і мук,
Веселощів і каяття.
Добре відбивайте такт.
Серцевий ритм у нормі.
Це перша зображена танцюдрама.
Танцюймо бостеллу!

*Оноре Бостель,
La bostella (платівка
фірми Barclay, 72648)*

Частина перша

СКАЛОЗУБИ В ШТАНАХ

Скисле віскі ніколи не почує сміху даї.

Ален Вейль

Тієї пори все було великим. Ми збавляли дні у великих навчальних закладах, а ночі у великих квартирах. Ми мали великі руки, великих дідусів і бабусь, великі сподівання. У наших розмовах найчастіше траплялися такі прикметники, як «грандіозний», «величезний», «гігантський», «незмірний». А ми самі, мабуть, ще не вирости.

Великі люди спонукали до великих робіт, інші запроваджували великі зміни трохи праворуч на карті Великої Європи. Великі епідемії загрожували нашим великим ліричним поривам.

Ми мали великий страх, щоб це все не обернулося лихом.

Тому неминуче відчували спокусу не тягтися до великих заробітків.

Я пригадую, що ми часто тинялися. Траплялися дощові пополудні, коли забігали друзі. Траплялися свята і дівчата, які дихали. Можна було виразно бачити, як повітря заходить у їхні легені, надимає їм груди й виходить крізь ніздрі. Була мода на картаті сорочки і постмодерністський нігілізм. У вазі у вітальні стояли тюльпани, а на столі лежала дошка з нарізаною товстими кружальцями ковбасою.

Одне слово, годі було на щось нарікати.

А ще був Марк Марроньє.

Марк Марроньє мав на зріст метр вісімдесят чотири сантиметри. Марк Марроньє цілосінький день жував жовті жуйки Malabar. Марк Марроньє прокидався опівдні. Марк Марроньє закохувався в парні дні й хотів померти в непарні. Марк Марроньє дбайливо замочував спаржу в для цього й призначеному соусі. Марк Марроньє ходив із парфумами Jicky від Guerlain і щодня натирав ваксою туфлі. Марк Марроньє читав Ромена Гарі й Сан-Антоніо. Марк Марроньє гуляв в Індії та Швейцарії. Марк Марроньє

пив віскі з товаришами і бордо з дівчатами. Марк Марроньє танцював чарльстон на своєму ліжку. Марк Марроньє вважав себе за денді, але не міг на людях не колупатися пальцем у носі.

Марк Марроньє любив річки, які течуть крізь великі міста: Темзу, Волгу, Рону, Дунай, Б'євр*. Марк Марроньє ненастанно розповідав про свою кицьку. Марк Марроньє слухав реп. Марк Марроньє вдавав, ніби ненавидить кітч, але часто вдавався до самоіронії. Марк Марроньє ніколи не знаходив таксі й завжди запізнювався на зустрічі. Марк Марроньє втомлював.

Марк Марроньє здійснював турне по святих місцях: відвідав Сен-Жан-де-Люз, Санто-Домінго, абатство Сен-Вандрій. У цьому турне не було нічого католицького. Марк Марроньє був не досить побожним. Він навіть не знав, до кого він належить: до правих чи лівих. Він писав статті правого спрямування для лівих газет і навпаки. Марк Марроньє, можливо, був зрадником.

* Річечка (35 км), яка в Парижі впадає в Сену. — Тут і далі прим. пер., якщо не сказано іншого.

Його ініціали позначали марку цукерок, які тануть у роті, а не в руках.

Марк Марронье любив увесь світ.

Марк Марронье мав бридке обличчя.

Я знаю щось про нього: Марк Марронье — це я.

Так, мене звать Марк Марронье, і це прізвище означає каштанове дерево. Мені двадцять чотири роки, і вже десять хвилин на третю годину ночі. Цифри і букви: саме до них зводиться життя людини. Життя — це низка телевізійних ігор: спершу «Крутніть карусель», потім «Колесо фортуни», а якщо все складається добре — «Справедлива ціна».

Отже, на зріст я маю метр вісімдесят чотири і важу п'ятдесят вісім кілограмів, це свідчить про мою худорбу. Поряд зі мною борець напівлегкої ваги видаватиметься борцем сумо. Голий, я породжую жаль і смуток. Мої кістки можна роздивитися не менш докладно, ніж на скелеті на факультеті медицини. Але їм я багато. Здається, це питання метаболізму. А втім, я був би

невдячним, якби нарікав: мода тепер на рахітиків, і я добре користуюся цим.

А от моє обличчя ще характерніше. Виявляється, я маю два носи: один, як і в більшості людей, міститься над моїми вустами й посередині обличчя, і слід визнати, що, коли не брати до уваги його розміру, як у Сірано де Бержерака, він дуже банальний. Оригінальним у мене є мій другий ніс. Він міститься під моєю нижньою губою, на місці, де звичайно є підборіддя, байдуже, вольове чи скошене. Цей другий ніс, який мало не став назвою цього твору (Симона де Бовуар дуже надихає мене*), у розмовній мові називають підборіддям як носак черевика. Це означає, що мій ніс — щось на кшталт імбирного елю Canada Dry: він має форму носа, колір носа, проте не дихає, не має ніздрів, а отже, дуже рідко хворіє на нежить. Насправді це дуже випнуте підборіддя не дає ніякої користі. Воно ані заважає, ані забезпечує перевагу. Не надає мені практичних послуг. Разом

* Натяк на її книжку «Друга стаття».

із дрібними пальцями обох моїх ніг воно становить найменш потрібну частину мого тіла. Проте я не розлучився б із ним нізащо у світі. Згадаймо знову Сірано: «Це ще гарніше тим, що непотрібне» (останній акт). Ця фраза Ростана часто правила мені за аргумент проти пластичних хірургів, які залюбки плутали мій другий ніс з об'єктом експериментів для своїх скальпелів.

Можливо, з віком мої обидва носи матимуть тенденцію зближуватися, увиразнюючи таким чином властиву мені природну похмурість, яку я намагаюся прогнати вчвал. Це велика занепокоєність мого життя: чи зйдуться зрештою до купи мій ніс і моє підборіддя? Є люди, які відчувають страх перед смертю, перед Богом або програшем клубу «Олімпік» із Марселя у півфіналі Кубка Європи. Сміхота! Мій страх має куди нагальніший характер і відображений на моїй мармизі: це морфопсихоз!

Уявіть собі високого і кістлявого молодика з двома носами, і ви матимете більш-менш виразне уявлення про героя цього роману. Після

цього вже буде годі звинувачувати мене, мовляв, я прикрашаю себе у своїх творах.

* * *

Марк Марронье любив свята. Насправді це не його вада: геть усі навколо нього думали тільки про розваги і йому завжди втовкмачували, що передусім має бути свято. Вечірки інколи видавалися дурними, але йому ніколи не спадало на думку відмовитися від бодай однієї з них. Між доброю книжкою і жменькою конфеті він довго не вагався, тож майже одразу можна було бачити, як дощ цих малесеньких барвистих кружалець тихо спадає на його курточку нестаранного студента.

Звичайно, він плекав й інші осередки цікавості. Скажімо, колекціонував комікси Жака де Лусталя і платівки Сержіо Мендеса. А втім, ще вивчав політологію і трохи право. Було б перебільшенням вважати, ніби Марк скінчив науку, тільки щоб заспокоїти батька-матір: його тривале перебування у стінах вищої школи можна пояснити передусім виразно сформульованим

прагненням відкласти вступ до Справжнього Життя. Отже, не довіряйте людям, обкладеним дипломами, бо з погляду статистики це найбільші боягузи.

Проте одного дня Марк таки був змушений узятися до праці. Оскільки він дедалі частіше ходив куди-небудь, то взявся розповідати про свої нічні походеньки в різних журналах на глянцевому папері. Ставши отак несподівано світським хронікером, він спромігся перетворити вподобання на професію. Тож це й означає «поєднати корисне з приємним»?

Після невдячного віку настає вік мрячний, після клубу мишки Мікі — мишача потерть клубів. Після самотніх і вугруватих (ці риси здебільшого завжди поєднані) підліткових літ Марк без проміжного етапу ввійшов у товариство, яке найменше вирізняється глибиною: світське. Завдяки світським ралі без машин і вечерям, яких не уникнути, він швидко засвоїв правила доброго тону, першим з-поміж яких є пантоміма.